

Šiame numeryje skaitykite:

3 psl.

Ekologiškas jogurtas su vanile „Dobilas“ parodoje įvertintas medaliu

Su moterimis rungėsi ir du vyrai

Lyderės — „Bajėnų“ melžėjos

4 psl.

Jiems spalio — neeilinių gimtadienių mėnuo

5 psl.

2013 m. III ketvirčio geriausieji ūkininkai pagal skirtingas superkamo pieno kiekio grupes

Rūpestingas tėvas, darbštus ūkininkas ir nuotaikingas muzikantas

Graži iniciatyva mokyti plaukti antrokelius — tęsiama

6 psl.

Karvių slaptojo mastito, sukeltos S.aureus atsiradimo priežastys ir profilaktika

7 psl.

Prisiminkime lapkričio mėnesio šventes

Pieno kokybės priklausomybė nuo pašaro ir šėrimo

8 psl.

„Žemaitijos pieno“ valdyba sveikina

Sveiki ir ekologiški pusryčiai komandiruotės ar verslo kelionės metu? Misija įmanoma!

Žemaitiškam sūriui DŽIUGAS® nusilenkė ir vokiečiai

„Žemaitijos pieno“ gaminamas kietasis sūris DŽIUGAS® šiais metais skina laurus įvairiose Europos šalyse: tarptautinėse parodose jis sulaukė jau aštuonių apdovanojimų bei įvertinimų.

Pastarąjį sykį DŽIUGO® gamintojams pagyrimų negailėjo Vokietijos ekspertai ir žiniasklaida. „Žemaitijos pienas“ savo sūrį pristatė spalio 5-9 dienomis Kelne vykusioje didžiausioje pasaulyje tarptautinėje žemės ūkio, maisto

produktų ir gėrimų parodoje „Anuga 2013“.

Čia sulaukta išskirtinio įvertinimo. Autoritetinga „Taste-13“ komisija, pieno gaminių kategorijoje vertinti gavusi daugiau nei 3 tūkstančius produktų pavyzdžių, paskelbė keturias nominacijas.

Viena iš jų buvo skirta būtent kietajam sūriui DŽIUGAS®. Šio sūrio rinkinys su medumi ir suvenyru buvo paskelbtas inovatyviausiu ir sulaukė „Top innovations of Anuga 2013“ apdovanojimo.

Kelne vykusioje parodoje šįmet sut-

raukė daugiau kaip 155 tūkst. lankytojų. Vien pieno produktų sektoriuje dalyvavo 360 bendrovių iš 34 pasaulio šalių. Savo produkciją čia demonstravo ir 37 Lietuvos žemės ūkio ir maisto pramonės įmonės, o iš viso gaminius pristatė apie 6,7 tūkstančio įmonių iš 98 šalių.

Kietasis sūris DŽIUGAS® buvo pristatytas kaip savarankiškas lietuviškas prekės ženklas. Stende vykusios degustacijos sutraukė daug lankytojų, kurie negailėjo pagyrų šiam sūriui.

Sūriu DŽIUGAS® domėjosi ir Vokietijos žiniasklaida. Reportažai apie žemaičių gaminių rodė regioninė Vokietijos televizija, o straipsnį išspausdino specializuotas Vokietijos pienininkystės žurnalas. Didžiausia ir lankomiausia pasaulyje tarptautinė maisto produktų paroda buvo puiki galimybė gamintojams plėtoti ryšius su partneriais iš viso pasaulio, užmegzti verslo kontaktus Vokietijoje ir pristatyti kokybiškus bei konkurencingus lietuviškus produktus.

www.dziugashouse.eu

Darbšti šeima vertina ekologinio ūkininkavimo naudą

Telšių rajono Kalnėnų kaime ūkininkauja darbšti Lukoševičių šeima. Šeimos ūkyje visi: tėvai — Valerija ir Steponas, duktė — Sonata Ulbienė bei sūnūs Gedas ir Tadas dirba sutartinai.

Vasarai baigiantis, prie neseniai pastatyto „Dobilo“ stendo stabtelėjo ekologinį ūkį puoselėjančios Sonatos Ulbienės broliai (iš kairės) Tadas ir Gedas, tėvai — Valerija ir Steponas Lukoševičiai ir į ūkį atvykęs „Žemaitijos pieno“ Žaliavos pirkimo direktorius Mindaugas Čėjauskas.

„Dobilui“ — pienas iš ekologinių pievų

Iš Sonatos Ulbienės ekologinių pievų „Žemaitijos pieno“ bendrovei parduodamas pienas naudojamas ekologiškiems „Dobilo“ produktų grupės — geriamajam pienui, varškėi, varškės sūreliams, pagardintiems uogienėmis, įvairių skonių jogurtams, fermentiniam sūriui ir rūgpieniui gaminti. Įvertindama ekologinio ūkininkavimo svarbą gaminamiems ekologiškiems produktams, „Žemaitijos pieno“ bendrovė prie įvažiavimo į ūkį pastatė išvaizdų „Dobilo“ produktų grupės stendą su užrašu, jog 100 proc. ekologiškas pienas atkeliauja iš ekologinių pievų į ūkį, kurį puoselėja Sonata Ulbienė.

Pasak šeimos galvos — Stepono Lukoševičiaus, kadangi stendas iš tolo matomas pravažiuojant Šiaulių-Palangos plentu, tai atsiranda ir tokių, kurie pasuka į keliuką, vedantį link sodybos, ir domisi užrašu. „Galbūt stendas kažką paskatins ekologiškai ūkininkauti, gal kas labiau susidomės ekologiškais „Dobilo“ grupės produktais“, — svarstė Steponas.

Vienaip ar kitaip šis stendas tarsi įpareigoja neužleisti išsikotų pozicijų ir dirbti dar geriau.

„Žemaitijos pieno“ Žaliavos pir-

kimo direktoriaus Mindaugo Čėjausko nuomone, informacinis „Dobilo“ stendas pasitarnauja viešindamas ekologinį ūkininkavimą, be to, yra moralinė paskata ūkininkams toliau sėkmingai dirbti.

Iš poeto Vytauto Mačernio krašto

Šeimos galva — Steponas Lukoševičius — plungiškis, kilęs iš garsojo žemaičių poeto Vytauto Mačernio krašto — Šarnelės. O gimė taip pat žemaičiams gerai žinomo Konstantino Bružo tėviškėje. Kadangi Stepono tėvelis — irgi Steponas — dirbo kolūkio fermoje, tai ir vaikinai pasuko prie žemės ūkio mokslų. Būdamas iš gausios — 10 vaikų — šeimos, didelių norų ir negalėjo turėti. Džiaugdamsis, kad gavo kolūkio stipendiją, nuvyko į Rietavo žemės ūkio technikumą, ketindamas ten įgyti techniko-mechaniko specialybę.

Besimokydamas sumojo, kaip reikėtų nuo tarnybos tarybinėje armijoje išsisukti. Baigę techniku antrą kursą, su draugu Vaclovu Garbenčiumi nutarė vykti į Gargždus ir ten neakivaizdžiai baigti vidurinę mokyklą. Taip vaikinai vienu metu mokėsi dviejose mokymo įstaigose, kurdami planus ateičiai. Gavę vidurinio mokslo

atestatą, dokumentus nuvežė į Lietuvos žemės ūkio akademiją ir ten sėkmingai neakivaizdžiai įstojo. Taip apsukrūs vaikinai, likus pusmečiui iki Rietavo žemės ūkio techniko baigimo, buvo kartu ir aukštosios mokyklos studentai. Sumanus planas pasiteisino — gudruoliai vyrukai išvengė tarnybos tarybinėje armijoje, nes tuomet aukštųjų mokyklų studentų į privalomąją karinę tarnybą neimdavo. Žinoma, tokie triukai labai netiko Plungės kariniam komisariui, bet jis įstatymiškai išradin-giems žemaitukams nieko negalėjo padaryti, nes jau buvo šaukštai po pietų.

Gyvenimo verpetuose

Steponą gyvenimas buvo įsukęs į įvairiausių darbinių verpetus. Po mokslų techniku dirbo dirbtuvių vedėju, vėliau likimas atbloškė į Telšių rajoną, kur dar-bavosi vyr. mechaniku kolūkyje Lauko Sodos krašte. Čia ir namelį susirentė, — juk reikėjo jaunai šeimai savo lizdą sukurti. Dar bedirb-damas Plungės rajone, Šarnelėje, nusižiūrėjo patrauklią pardavė-ją Valeriją, su kuria šiemet, sutin-kant Naujuosius metus, švęs bendro gyvenimo 45-metį.

(Nukelta į 2 psl.)

Darbšti šeima vertina ekologinio ūkininkavimo naudą

(Atkelta iš 1 psl.)

Tačiau Lauko Sodoje ilgiau užsibūti neleido ūkių stambinimas. Po tokios reorganizacijos Steponui nebuvo pasiūlytos ankstesnės pareigos, tai jis nutarė apsisiti Žemaitijos sostinėje. Čia tuometčiame Duonos kombinate įsidarbino vyr. inžinieriumi, kur išdirbo šešerius metus. Telšiuose irgi reikėjo kažkur gyventi, tai pardavęs namą Lauko Sodoje nusipirko sklypą Kuršėnų gatvėje, kur ir susirėntė naują gyvenamąjį pastatą.

Net trejetą metų Steponas vadovavo tuometei Tarpūkinei gyvulininkystės įmonei Eigirdžiuose, o vėliau pabandė ir savo verslo imtis — buvo įsteigęs statybos ir remonto darbų barą, kuris gaudavo nemažai užsakymų iš „Mažeikių naftos“. Tačiau vis kirbėjo noras atokiau įsikurti nuo Telšių. Taip 1994-aisiais iš Juozo Daciaus nusipirko apleistą ūkį Kalnėnų kaime, kur kibo su energija jį gražinti ir puoselėti.

Gražūs pokyčiai

Važiuojant Šiaulių-Palangos plentu, akys krypta į išlankius medžiais apaugusią sodybą. Ypač gražus vaizdas rudenį, žvelgiant į besiganančią gausią piendavių bandą, raudoni plieskiančių klevų fone.

Gražu čia ir kitais metų laikais. Kai lankėmės rugpjūčio pradžioje, sodyboje kleketavo gandrai. Net dviejose vietose jie įkurdinti: eglėje ir sumaniai sukonstruotame „paukščių medyje“, ant kurio „šakų“ — net 37 inkilai, o pačioje viršūnėje — gandalizdis. Nors ir sausoka vasara, gandrai išaugino 4 gandriukus.

„Šis „paukščių medis“ — žmo-

nos sumanymas“, — šypsodamasis sako Steponas. Jis juokauja, kad gausiam varnėnų būriui vadovauja „komendantas“ gandas, ir visi paukščiai kuo puikiausiai tarpusavyje sutaria.

Sodyboje tyvuliuoja net trys iškastieji tvenkiniai. Čia savo hobi patenkina žentas, meškeriodamas žuvis. Kieme draugiška kuoduotųjų ančių šeimyna sukinėjasi, maloniai patraukdama svečių akį. Gamybiniai pastatai nerėžia akies ir puikiai įsikomponavę netoli gyvenamosios sodybos. Aplinka — irgi skoningai puoselėjama. Čia šalia milžiniško žydinčio gėlių krepšio ne vienas stabtelis ir gėrėsi šeiminkų, ypač sutuoktinių Valerijos, kūrybine fantazija.

Dauguma atžalų linkę prie žemės ūkio

Valerija ir Steponas užaugino net penketą vaikų. Pirmasis sūnus — irgi Steponas, senelio ir tėvo garbingo vardo tęsėjas. Toliau seka dvejais metais jaunesnis Erlandas. Vienintelė duktė Sonata, pasukusi ekologinio ūkininkavimo kryptimi, tarsi paskui save patraukė jaunėlius brolius Gedą ir Tadą. Pirmasis plėtoja gyvulininkystę, o antrasis — augalininkystę. Lukoševičiai džiaugiasi, kad gali pasinaudoti europinėmis paramomis. Dalyvavo Pieno ir Nitratų direktyvose. Dalyvaudami Žemės ūkio modernizavimo programoje, įsigijo naudingų žemės ūkio padargų.

Visi pasiskirstę darbais, plūša kaip darni komanda, o mama Valerija tvarko visus finansinius reikalus.

Steponas prisimena, kad jų ūkis ne kartą yra pelnęs prizinių vietų respublikiniame „Metų ūkio“ konkurse, o 2012 metais surengtoje

„Metų ūkis 2013“ rajoninė vertinimo komisija, apžiūrėjusi Tado Lukoševičiaus augalininkystės ūkį, panorą įsiamžinti su kitais darbuotojais Lukoševičių šeimos nariais prie įspūdingo gėlėmis žydinčio krepšio, puošiančio sodybą.

lojaliausių ir geriausių pieno ūkių, savo produkciją parduodančių „Žemaitijos pieno“ bendrovei, šventėje dukters Sonatos Ulbinės ūkis pripažintas geriausiu ekologinį pieną tiekiančiu ūkiu.

Ir šiuo metu parduodamo pieno kokybė nepriekaištinga, todėl ūkininkams bendrovė moka papildomai po 2 centus už kiekvieną parduodamo aukštos kokybės pieno kilogramą.

Jaunėlis Tadas, irgi rikiuodamasis į savo artimuosius, šiemet su augalininkystės ūkiu dalyvavo konkurse „Metų ūkis 2013“. Daug paplūšėti jam reikia nuo ankstyvo pavasario iki vėlyvo rudens. Sėja, pašarų ruošimas, javų pjūtė ir kiti žemės ūkio darbai gula ant jo pečių. Vaikinas džiaugiasi, kai

viską pavyksta kuo sparčiau padirbti. Javų pjūtėje buvo nepamainomas naujas kombainas CLAAS-TUCANO, o šiuo metu reikėtų naujų plūgų, nes senieji baigia atitarnauti.

Tadas yra savo jėgas išbandęs ir rajono artojų varžybose, kur laimėjo prizinių vietų.

Ekologinės pienininkystės ūkio sėkmę ypač lemia pašarai. Jų ūkininkai paruošia iš savo pievų. Banda — reguliariai kontroliuojama, todėl nekyla problemų dėl kokybinių pieno rodiklių.

Ateitis — pačių rankose

Sodybos šeiminkas ir daugelio idėjų variklis Steponas įsitikinęs, kad ateitį gali susikurti tik pats, sumaniai ūkininkaudamas ir gospadoriškai planuodamas visus

darbus. Jis mano, kad ekologinis ūkininkavimas, nors ir pareikalauja didesnio indėlio darbuojantis, tačiau atneša ir didesnę naudą. Stepono nuomone, jo dukra Sonata, sūnūs Gedas ir Tadas — taip pat — už ekologinį ūkininkavimą.

Šilto ir šalto gyvenime mačiusį Steponą žavi šaunus jaunimas. „Smagu žiūrėti, kaip tarpusavyje tarsi lenktyniauja besidarbuodami su mūsų Tadu jaunieji ūkininkai Artūras Savickis, Rimas Dargis, Matas Purauskas“, — sako Steponas.

Jo nuomone, tai teikia vilčių, kad kaimas „neišsivaikščios“ už jūrų marių, o tėvų ir protėvių ainiai dar ne kartą įrodys, ko vertas žemaitiškas užsispyrimas ir darbštumas.

Algirdas Dačkevičius

Kiemą puošia „paukščių medis“ su gandalizdžiu.

Prie sodybos aplinkos dera ir rūpestingai prižiūrimi gamybiniai pastatai, nauja stacionari grūdų džiovyklė bei grūdų laikymo bokštas.

Jaunėlis sūnus Tadas prie naujo kombaino, kuris įsigytas pagal Žemės ūkio valdų modernizavimo programą.

Lukoševičių karvių banda ganosi ekologinėse ganyklose.

Ekologiškas jogurtas su vanile „Dobilas“ parodoje įvertintas medaliu

Kaune, „Žalgirio“ arenoje, įvykusioje lietuviškos produkcijos parodoje „Rinkis prekę lietuvišką“ pirmą kartą už novatorišką, išskirtinę, iš vietinių žaliavų pagamintą produkciją įmonėms išdalinti medaliai.

Maisto pramonės kategorijoje parodos medalis įteiktas „Žemaitijos pieno“ bendrovei už ekologišką jogurtą su vanile „Dobilas“.

Žinant, kad šioje kategorijoje buvo tik keturi komplektai medalių, tai didžiulis novatoriško ir išskirtinio produkto įvertinimas.

Parodoje dalyvavo rekordinis įmonių skaičius — 116 gamintojų, pernai savo produkciją ir paslaugas joje pristatė 80 įmonių. Parodą aplankė apie 30 tūkst. lankytojų.

Parodoje tarp daugelio žinomų šalies įmonių akį traukė „Žemai-

tijos pieno“ bei „Klaipėdos pieno“ stendai, kuriuos gausiai lankė parodos dalyviai, girdami gaminių kokybę ir originalias pakuotes.

„Džiaugiamės, kad ekologiška „Dobilo“ naujiena — jogurtas su vanile pripažintas ir įvertintas specialistų ir jam suteiktas „Rinkis prekę lietuvišką“ apdovanojimas. Džiugu, kad vartotojai atranda ir įvertina šią unikalios skanios ekolo-

gišką naujieną rinkoje. Parodoje dalyvavo 30 produktų, iš kurių apdovanoti tik keturi — ir vienas iš jų „Dobilas“, — sakė prekinio ženklo „Dobilas“ rinkodaros vadovas Mindaugas Baltrušaitis.

Po šio apdovanojimo įmonėje pagerbti labiausiai prie ekologiško jogurto su vanile „Dobilas“ gamybos ir produkto populiarinimo prisidėję darbuotojai (nuotraukose).

Visiems sėkmės linkėjo toliau kūrybiškai bei inovatyviai dirbančios ir padėkos raštais apdovanojo Personalo ir teisės direktoriaus pavaduotoja Diana Abelkienė.

Atskirai pasveikinti brigadininkas Valdas Jankauskas, negalėjęs dalyvauti darbuotojų pagerbimo šventėje, ir „Žemaitijos pieno“ renginių organizatorė Eigilė Žarpnickaitė.

Meistras Vaidotas Ruškys, i.e.p. gamybos direktorius Remigijus Bieliauskas, Personalo ir teisės direktoriaus pavaduotoja Diana Abelkienė, operatorius Virginijus Petkus, produktų vystymo technologė Asta Urnienė, operatorius Alvydas Žadeikis, gamybos vadovė Alma Bartkienė.

Prekinio ženklo „Dobilas“ rinkodaros vadovas Mindaugas Baltrušaitis, Personalo ir teisės direktoriaus pavaduotoja Diana Abelkienė, šviežių pieno produktų rinkodaros vadovė Daiva Mažonienė, gamybos vadovė Alma Bartkienė, i.e.p. gamybos direktorius Remigijus Bieliauskas.

Melžėjų varžytuvėse

Su moterimis rungėsi ir du vyrai

Grinkiškyje (Radviliškio r.) Sauliaus Gaidžiūno ūkyje surengtame melžėjų konkurse po ilgesnės pertraukos varžėsi ir du vyrai, tačiau jiems nebuvo lemta įsiveržti į prizininkų gretas.

Laima ir vėl — tarp pirmūnių! S.Gaidžiūno pieno ūkyje vykusias melžėjų varžytuves suvažiavo devyni dalyviai, kurie varžėsi šešiose — teorinių žinių, melžėjų sanitarinio pasiruošimo, melžtuvo sanitarinio apdorojimo, melžimo, pieno švarumo bei somatinių ląstelių nustatymo — rungtyse. Šiųmetį konkursą pajavairino du melžėjai vyrai — savo ūkiams atstovaujantys dvyniai Jonas ir Petras Baltrušaičiai iš Šiaulėnų seniūnijos. Jų ūkiai pieną tiekia „Žemaitijos pieno“ bendrovei. Iškart du vyrai rajoninėse melžėjų varžytuvėse dar nė-

ra dalyvavę.

Su „Žemaitijos pienu“ bendradarbiaujanti ūkininkė Laima Navickienė iš Radviliškio rajono Pakalniškių seniūnijos Velakiemių kaimo užėmė trečiąją vietą. Laima „Žemaitijos pienui“ pieną tiekia daugiau nei dešimtmetį.

„Džiaugiamės jos pasiekimais melžėjų varžytuvėse: pernai moteris laimėjo antrąją vietą, o šiemet — trečiąją. Jos pienininkystės ūkis pagal pieno kokybę visada tarp geriausiųjų ir šeiminiškai sutvarkytas, jauki sodyba.

Puiki ir Navickų šeima: ne tik su tuoktinis, bet ir sūnus Matas myli karvutes. Šiemet sūnus atvykęs palaikė mamą varžytuvėse. Šeimoje taip pat auga dvi dukros: Barbora ir Morta. Tad belieka Laimai ir visai jos šeimai palinkėti kuo geriausios sėkmės darbuose“, — sako „Žemaitijos pieno“ Žaliavos pirkimo vadybininkė Al-

dona Kriščiūnienė, dažnai besilankanti Laimos ūkyje.

Prizininkės apdovanotos Tado Krapiko ūkio įsteigtais piniginiiais prizais, dovanomis, medaliais. Dovanų iš A.Kriščiūnienės gavo ne tik L.Navickienė, bet ir broliai J. ir P.Baltrušaičiai.

Debiutas vyrų neišgąsdino

Šių metų melžėjų varžytuvėse iš devynių dalyvių keturi dalyvavo pirmą kartą. Pagyrimų už drąsą sulaukė broliai dvyniai Jonas ir Petras Baltrušaičiai iš Šiaulėnų seniūnijos.

Sunkiausia varžytuvėse buvo Jonui, nes savo ūkyje jis karvių nemelžia, tą daro žmona. Gal dėl to vyras varžytuvėse tapo autsaideriu. Jo broliui Petrui melžimas nėra naujiena — karves jis melžia savo ūkyje. Nei vieno, nei kito brolio varžytuvės neišgąsdino. Atvirkščiai, vyrai sakė, jog, daugiau

Doc. dr. Saulius Tušas, „Žemaitijos pienui“ produkciją tiekiantys ūkininkai Jonas Baltrušaitis, Petras Baltrušaitis, Laimutė Navickienė ir Radviliškio rajono savivaldybės administracijos Žemės ūkio skyriaus vedėjas Alfredas Juozapavičius.

pasitreniravę, galėtų jose dalyvauti ir kitąmet. Jie netgi siūlė sudaryti vyrų ir moterų komandas.

Varžytuvių dalyvių patirtį ir žinias teigiamai įvertino ir komisijos pirmininkas, Veterinarijos akademijos Josifo Taco Melžimo moky-

mo centro vadovas docentas Saulius Tušas. Anot jo, gerai, kad atsiranda vis naujų dalyvių, kad jie tobulėja, gilina savo žinias.

Geriausią šalies melžėją ar melžėją bus išaiškinti ir pagerbti lapkričio mėnesį.

Lyderės — „Bajėnų“ melžėjos

Jau 6 metai, kai Pagėgių savivaldybės žemės ūkio skyrius kartu su Pieno melžimo centru organizuoja melžėjų varžytuves.

Patirtis duoda gražių rezultatų — praėjusiais metais respublikiniame melžėjų konkurse Šilutės krašto „Bajėnų“ žemės ūkio bendrovės, kuri tiekia pieną „Žemaitijos pienui“, melžėja Lina Vaičiukienė užėmė pirmąją vietą.

Šiemet varžytuvėse dalyvavo 9 melžėjos, iš jų vienas vyras, kurio pamelžtas pienas buvo švariausias. Po teorinių žinių testų vyko praktiniai darbai. Dalyvės melžė po 2 karvutes. Buvo vertinamas pieno švarumas, somatinių ląstelių ir bakterijų kiekis.

Komisijos pirmininkas docentas

Saulius Tušas, paskelbdamas rezultatus, paminėjo buvusius trūkumus, pasidžiaugė išaugusiu dalyvių profesionalumu ir kruopštumu.

Pirmą vietą užėmė Lina Snegiriovienė iš „Bajėnų“ žemės ūkio bendrovės, o trečiąją — Lina Vaičiukienė — irgi iš „Bajėnų“. Džiugu, kad šios moterys jau keletą metų garsėja savo profesionalumu ir melžėjų varžytuvėse būna tarp geriausiųjų.

Visos varžytuvių nugalėtojos ir dalyvės apdovanotos rėmėjų įsteigtais medaliais ir dovanomis.

Mieli „Pienininkystės“ laikraščio skaitytojai!

Jeigu Jums kilo minčių, kaip leisti dar įdomesnę mūsų laikraštį, neabejodami pasidalinkite su redakcine kolegija.

Siūlykite įvairiausių temų, kurių norėtumėte rasti „Pienininkystėje“.

Rašykite el.paštu: lpuia.info@gmail.com arba skambinkite telefonu (8~444) 22391. Lauksime! Kurkime laikraštį kartu!

Redakcinė kolegija

Spalį savo jubiliejinį gimtadienį arba sukaktį šventė 5 ūkininkai, pieną tiekiantys „Žemaitijos pienui“.

40 metų sukaktį atšventė **Raimundas Aukškalnis** iš Klaipėdos rajono Veiviržėnų seniūnijos Siuraičių kaimo.

50 metų jubiliejai sukako **Algirdui Kniukštai**, gyvenančiam Plungės rajone, Kulių seniūnijoje, Kumžaičių kaime ir **Kaziui Paliakui**, gyvenančiam Šilalės rajone, Žadeikių seniūnijoje, Kuliškių kaime.

60 metų sukaktį šventė Mažeikių rajono Židikų seniūnijos Pikelių kaimo ūkininkas **Petras Lenkauskas**.

70 metų sukako **Hertai Kalvienei** iš Šilutės rajono Kintų seniūnijos Vabalų kaimo.

Jų pasveikinti atvyko Lietuvos pieno ūkių asociacijos administracijos direktorė Rigilda Banienė, „Žemaitijos pieno“ Žaliavos pirkimo direktoriaus pavaduotoja Liudvina Skurdelienė, vadybininkai Jurgita Zaboraitė, Vidmantas Bajarūnas, Donatas Viskontas ir Petras Kulvietis.

Sumaniai ir atsakingai ūkininkauja

Petro ir Stanislaus Lenkauskų ūkis įsikūręs Pikelių kaime, Mažeikių rajone. Būsimas ūkininkas užaugo Kantaučių kaime, gausioje šeimoje.

Petras Lenkauskas.

Baigęs mokslus Klaipėdoje ir įgijęs suvirintojo specialybę, ilgą laiką Petras dirbo Pikelių tarybiniam ūkyje suvirintoju bei kombainininku. Darbštumas ir atsakingumas neliko nepastebėti — ne kartą už gerą darbą ūkyje Petras buvo apdovanotas. Suirus kolūkiams, dirbo įkurtoje „Vyturio“ bendrovėje, o netrukus apsisprendė ūkininkauti savarankiškai. Žmona Stanislava padeda vyrui ūkio darbuose, tačiau taip pat dirba ir Naftininkų kredito unijoje.

Lenkauskų šeimoje užaugo trys atžalos. Dukros Aidena ir Renata, sėkmingai baigusios studijas, šiuo metu su šeimomis gyvena ir dirba Mažeikiuose, visai šalia tėvelių. Tik jaunėlis Andrius, baigęs Vilniaus Gedimino technikos universitete kelių inžinerijos studijas, jau kurį laiką gyvena toli nuo gimtojo krašto — dirba Norvegijoje mėgstamą dar-

bą pagal įgytą specialybę.

Petras ir Stanislava džiaugiasi ne tik šauniais vaikais, bet ir penkiais vaikaičiais, kurie dažnai aplanko senelius ir pradžiugina savo draugija. Anūkas Linas — dar antroklas, puikiai sutaria su seneliu, mielai lydi jį ūkio darbuose. Anūkė Agnė lanko ne tik choreografijos mokyklos vaikų ir jaunimo liaudiškų šokių ansamblių „Kauškutis“, bet šiais metais pradėjo mokytis groti ir gitara. „O ir Petras jaunystėje mėgdavo groti bosine gitara“, — su šypsena akyse pasakojo Stanislava.

P.Lenkauskas ūkininkauja šeiminiškai — rūpinasi auginamų galvijų sveikata, bet daugiausiai laiko praleidžia prie technikos. Vyrškis sugeba įveikti ir sudėtingiausius gedimus, dažnai pagelbėja savo artimiausiems kaimynams bei draugams.

Gina savo nuomonę bei įsitikinimus

Algirdo Kniukštos sodyba įsikūrusi Kumžaičių kaime, Plungės rajone, visai šalia tėviškės. Namą būsimasis ūkininkas pasistatė prieš 23 metus, kolūkiui skyrius sklypą.

Besimokydamas mokykloje, Algirdas puoselėjo mintį tapti fizinio lavinimo mokytoju. Likimas susiklostė taip, kad, baigęs mokyklą, turėjo atlikti privalomąją karinę tarnybą tuometėje armijoje Afganistane, visai šalia Pakistano pasienio. Tarnybos metu įgijo draugų iš įvairiausių Rusijos kampelių. Dar ir šiandien su jais palaiko ryšius, o šie nepamiršta pasveikinti Algirdo gimtadienio proga.

Po tarnybos, baigęs studijas Žemės ūkio akademijoje, kurį laiką Algirdas dirbo Plungės „Pergalės“ kolūkio kombainininku, kiek vėliau — dirbtuvių vedėju. Iširus kolūkiams, būsimasis ūkininkas nuleido rankų — kurį laiką vertėsi

prekyba, kiek vėliau įrėngė kiaulinių fermą, teko užsiimti ir augalininkyste. „Būdavo, kad augindavome po 15 ha linų“, — pasakojo ūkininkas.

Pienininkystė A.Kniukšta verčia si jau 9 metus, įgyvendino Pieno ir Nitratų direktyvas. Pieną visą laiką tiekia tik „Žemaitijos pienui“. Algirdo ir Laimos šeimoje užaugo trys vaikai. Dukra Gintarė Kaune studijuoja anglų filologiją, o Aurelija, baigusi Visuomenės sveikatos vadybos studijas, kartu su vyru Romu augina dukrytę Adriją. Jaunėlis penkiolikametis sūnus Algirdas — puikus krepšininkas, lanko sporto mokyklą.

Algirdas ne tik ūkininkauja, bet ir dirba mokykloje vairuotoju. Laima — mokyklos bibliotekininkė. Jaunystėje vyras itin domėjosi autoraliu. „Kolūkis net buvo įsigijęs du sportinius automobilius, tad dalyvaudavome anuomet Lietuvoje rengiamose autoralių varžybo-

Algirdas Kniukšta.

se“, — pasakojo ūkininkas.

Anot Algirdo, pagrindinės savybės, kuriomis turi pasižymėti ūkininkas — stiprus charakteris, darbštumas, užsispyrimas ir mokėjimas pakovoti už savo nuomonę bei įsitikinimus.

Suteiktas Šeimos ambasadoriaus garbės titulas

Kazio ir Laimos Paliakų ūkis įsikūręs Kuliškių kaime, Šilalės rajone, ūkininko tėviškėje. Ūkininkauti Kazys pradėjo iš karto, kai tik grįžo iš karinės tarnybos. Iš pradžių padėdamas tėveliams, o kiek vėliau, susigražinus senelių žemę, kartu su žmona ūkį didino ir stiprino.

Kazys Paliakas.

Paliakai įgyvendino Pieno direktyvą, įsigijo visą reikalingiausią melžimo ir kitą įrangą. Šiuo metu, padėdamas sūnų, didina daržinę, stato garažus. Pieną visą laiką tiekia

tik „Žemaitijos pienui“.

Darbštaus ūkininko šeimoje užaugo net penkios atžalos. Vyresnė Monika, baigusi ekonomikos ir vadybos magistro studijas, gyvena Kaune. Sūnus Kazys įgijo žemės ūkio mechanizacijos ir vadybos magistro laipsnį. Birutė — dar studentė. Mergina studijuoja Kauno technologijos universitete biomedicininę elektroniką. Jauniausias sūnus Juozas yra abiturientas, besimokantis Kvėdarnos gimnazijoje. Dukra Mintautė — septintokė. Jai puikiai sekasi žaisti krepšinį ir tinklinį. Džiaugiasi ūkininkai ir anūkėlės Jorūnės draugija, kuriai greitai sukaiks dveji metukai.

Žmona Laima, padėdama vyrui ūkininkauti, dirba ir Žadeikių pag-

rindinėje mokykloje direktorės pavaduotoja ugdymui. O ir pats Kazys dar dirba vietiniuose kultūros namuose — yra atsakingas už Žadeikių laisvalaikio salės priežiūrą.

Greta kasdienių rūpesčių sumanūs ūkininkas atranda laiko ir pamėdžioti, yra Klaipėdos medžio tojų būrelio narys. Taip pat mėgsta skaityti knygas, ypač istorines.

Draugiška šeima gyvena šimtamėčiame, bet puikiai prižiūrėtame ir išpuoselėtos aplinkos apsuptame name.

Gražiai tarpusavyje sutarianti šeimyna neliko nepastebėta — 2010 metais Lietuvos Respublikos Socialinės apsaugos ir darbo ministerija darniai Laimos ir Kazio Paliakų šeimai suteikė Šeimos ambasadoriaus garbės titulą.

Sveikiname geriausius rugsėjo mėnesio ūkininkus pagal skirtingas superkamo pieno kiekio grupes

Pirmoje grupėje

(per dieną parduoda nuo 50 iki 199 kg natūralaus pieno)

Vytautas Gudaitis — Lentinės k., Eržvilko sen., Jurbarko r.

Antroje grupėje

(per dieną parduoda nuo 200 iki 499 kg natūralaus pieno)

Vaidas Budreckas — Didžiojo Palūksčio k., Varnių sen., Telsių r.

Trečioje grupėje

(per dieną parduoda nuo 500 iki 999 kg natūralaus pieno)

Vladas Maraula — Grygailiškės k., Ž.Naumiesčio sen., Šilutės r.

Ketvirtoje grupėje

(per dieną parduoda nuo 1000 iki 1999 kg natūralaus pieno)

Bronislovas Jonikas — Kontaučių k., Žilbinų sen., Plungės r.

Penktoje grupėje

(per dieną parduoda nuo 2000 kg ir daugiau natūralaus pieno)

Edvardas Kesminas — Jovaišiškės k., Babrungo sen., Plungės r.

Geriausio ekologiško pieno gamintoja

Bronislava Grauslienė — Jodėnų k., Nausodžio sen., Plungės r.

Didžiausias pagalbininkas — sūnus

Neseniai 70-metį atšventusiai Hertai Kalvienei vienai būtų sunku ūkininkauti, jeigu jai nepadėtų sūnus Rolandas.

Sūnus su žmona Alma ir dešimtmete dukrele Akvile gyvena Priekulėje, tačiau nuolatos skuba į gimtąjį Vabalų kaimą, kur gyvena ir ūkininkauja jo mama. Nesvarbu, kad net 50 kilometrų atstumą prisieina įveikti.

„Jis visus darbus nudirba. Ir mariti labai gera, nuoširdi. Muzikali anūkėlė Akvilė — didelis džiaugsmas. Kartais ir smuikeliu pačirpina“, — šypsodamasi pasakojo Herta.

Motėrų kilmės šaknys — vokiškos. Čia gyvenusios trys ar keturios tėvų, senelių ir prosenelių kartos taip pat kildino save iš vokiečių. Vabalų kaime yra gyvenę ir daugiau šios tautybės žmonių.

Šiuo metu kaimas neatpažįstamai pasikeitęs — jame keletas sodybų. Herta — bendruomeniška moteris, tačiau labiausiai bičiuliauja su Laima Virginija Mačėnienė. Ir kartu gimtadienius švenčia, nors 24 metais jaunesnės kaimynės gimimo diena nesutampa su Hertos — keletą dienų vėliau.

Amžiaus skirtumas — šioms moterims ne kliūtis nuoširdžiai bendrauti ir pasižnekučiuoti apie gyvenimą ir ūkininkavimą. Kaimynės pieną tiekia „Žemaitijos pienui“ ir

yra patenkintos šios bendrovės reguliariu atsiskaitymu už parduotą produkciją. Ypač Herta giria vairuotoją Antaną Jazukevičių, visuomet laiku atvykstantį paimti pieną.

Tiesa, iki pagrindinio kelio Herta pienelį duobėtu, o pabjurus orams pažliugusiu tėviškės keleliu tenka pačiai atgabenti, nes daugiatojams pienvežiams prie sodybos neįmanoma privažiuoti. Herta, prisiminusi praeitį, įvardija ir didesnių bėdų. Pro sodybą iš vienos pusės prateka Minija, o iš kitos — telkšo durpynas. „Per potvynius namą vanduo apsemdavo iki langų, o su gyvulėliais reikėdavo kraustyti į Kintus“, — pasakojo moteris. Tik prieš 12 metų, sutvarkius pylimą, gyvenimas pagerėjo ir potvyniai sodybai nebepras.

Nors ir būdama garbaus amžiaus, Herta, sūnaus Rolando padedama, ruošiasi plėsti bandą, nes užsiaugino gerų telyčaičių. Šiuo metu ji melžia 13 piendavių.

„Kintų seniūnijoje daugelis ūkininkų verčiasi pienininkyste, pieną parduodami „Žemaitijos pienui“. Tai pagrindinės pajamos, gaunamos du kartus per mėnesį ir leidžiančios žmonėms planingai reguliuoti šeimos biudžetą“, — sako „Žemaitijos pieno“ Žaliavos pirkimo vadybininkas Petras Kulvietis.

Herta — viena iš aktyvesnių Kintų seniūnijos bendruomenės žmonių, ji noriai remia liuteronų bažnyčią, dalyvauja bažnytiniame gyvenime.

70-ojo gimtadienio proga Hertą Kalviene (centre) pasveikino Lietuvos pieno ūkių asociacijos direktorė Rigilda Banienė ir „Žemaitijos pieno“ Žaliavos pirkimo vadybininkas Petras Kulvietis.

2013 m. III ketvirčio geriausiai ūkininkai pagal skirtingas superkamo pieno kiekio grupes

**Marina
Niedvaraitė**

Pirmoje grupėje (per dieną parduoda nuo 50 iki 199 kg natūralaus pieno)
Stalgėnų k., Stalgėnų sen., Plungės r.

**Algirdas
Budrys**

Antroje grupėje (per dieną parduoda nuo 200 iki 499 kg natūralaus pieno)
Medingėnų k., Plungės r.

**Piotras
Brazys**

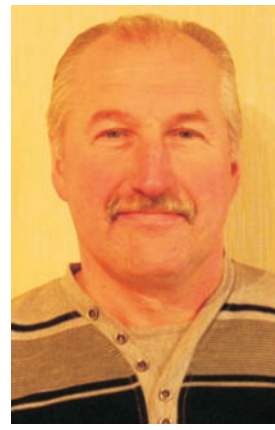
Trečioje grupėje (per dieną parduoda nuo 500 iki 999 kg natūralaus pieno)
Pagrynių k., Šilutės sen., Šilutės r.

**Mindaugas
Grikštas**

Ketvirtoje grupėje (per dieną parduoda nuo 1000 iki 1999 kg natūralaus pieno)
Noriškių k., Nausodžio sen., Plungės r.

**Adomas
Gervinskas**

Penktoje grupėje (per dieną parduoda nuo 2000 kg ir daugiau natūralaus pieno)
Daukšių k., Skuodo sen., Skuodo r.

**Bronislava
Grauslienė**

Geriausio ekologiško pieno gamintoja
Jodėnų k., Nausodžio sen., Plungės r.

Rūpestingas tėvas, darbštus ūkininkas ir nuotaikingas muzikantas

Kas nežino Algirdo Budrio Medingėnuose? Tokių miestelyje neatsirastų. Šio vyro rankose darbas tiesiog tirpsta, o ir yra puikus tėvas vaikams, tikras anūkų džiaugsmas. Prie viso to – dar ir armonikierius!

Virgina ir Algirdas Budriai išaugino net septynetą atžalų: keturias dukras – Giedrę, Aušrą, Rąsą ir Gabrielę bei tris sūnus – Andrių, Žydrūną, Saulių. Jau ir aštuonetas vaikaičių pas senelius į svečius atvyksta, netrukus ir devintasis į šį pasaulį

turėtų atkelti.

Visi vaikai neieškojo laimės svetur, o apsisitojo gimtajame Plungės rajone: net septynetas mieste, tik Andrius – Medingėnuose. Matyti, kad nagingas vaikinys – tėvų sodybą papuoš jo statoma pavėsinė.

Patį pradžia Budriams nebuvo lengva. Šeima glaudėsi 12-abučiam pastate. Tik kiek vėliau, Algirdui „pakėlus sparnus“ išeiti kitur, ūkis sudarė sąlygas pasistatyti gyvenamąjį namą.

Ūkininkas keletą metų darbavosi miške,

be to laikė 10-15 karvių. Vertėsi kaip išmąnydamas, nes, pasak pašnekovo, visi vaikai sėsdavo prie stalo, nė vienas niekur nebuvo išėjęs. Subirus ūkiui, už pajus gavo kultivatorių, plūgų. Atsistoti ant kojų padėjo europinė parama. Dalyvavo Pieno ir Nitratų direktyvose, žinoma, neapsiėjo be paskolų iš bankų. „Tik šį pavasarį lengviau atsikvėpėme, nes baigėme bankams paskolas mokėti“, – šypsodamasis sako Algirdas. Dabar jo ūkis gerokai sustiprėjęs: turi visą svarbiausią žemės ūkio techniką, melžia 26 karves, augina 13 telyčaičių, taip pat veršelių. Telyčaites bandai papildyti atrenka labai rūpestingai, nes, pasak ūkininko, ne visos jos būna tinkamos.

Sumaniai ūkininkaudamas, Algirdas net du kartus gavo geriausio „Metų ūkio“ nominaciją, taip pat jau antrą kartą paskatinamas „Žemaitijos pieno“ bendrovės, kaip geriausias ketvirčio ūkininkas, daugiausiai parduodantis savo grupėje – nuo 200 kg iki 499 kg – natūralaus pieno. Produkto kokybė puiki, tai už kiekvieną parduodamą aukštos kokybės pieną kilogramą „Žemaitijos pieno“ bendrovė dar prideda po 2 centus.

Bet didžiausias įvertinimas pienininkystės ūkiui, kad jis už praėjusius metus Klaipėdoje įvykusioje šiųmetėje ūkininkų pagerbimo šventėje buvo įvertintas tarp 10 geriausių ūkių pagal visus rodiklius. Algirdui įteiktas ne tik prizas, bet jis su grupe

Laisvalaikį Algirdas Budrys groja kapeloje „Medinga“.

vyko į turiningą ekskursiją Lietuvoje.

Pasak „Žemaitijos pieno“ Žaliavos pirkimo vadybininkės Jurgitos Zaboraitės, į Budrių ūkį visuomet malonu užsukti, nes čia pasitinka nuotaikingi šeimnininkai. Matyt, gero ūpo jiems suteikia ir dalyvavimas meno saviveikloje. Žmona Virgina vadovauja Rietavo kultūros namų Medingėnų filialui. Ne tik renginius organizuoja, bet ir pati dainuoja. Algirdas – puikus armonikierius. Jo traukiama armonika ne vienerius metus plyšauja kapeloje „Medinga“.

Algirdas Dačkevičius

Trečiojo ketvirčio antrosios grupės nugalėtoją, parduodantį nuo 200 iki 499 kg natūralaus pieno, Algirdą Budrį pasveikino (iš kairės) „Žemaitijos pieno“ Žaliavos pirkimo vadybininkė Jurgita Zaboraitė ir Lietuvos pieno ūkių asociacijos direktorė Rigilda Banienė.

Graži iniciatyva mokytį plaukti antrokėlius – tęsiama

Šiame jau ketvirtus metus sėkmingai tęsiama unikali šalyje socialinė akcija „Telšiuose antrą klasę baigti – plaukti moki!“.

Ideją antrokų mokytį plaukti subrandino „Žemaitijos pieno“ valdybos pirmininkas Algirdas Pažemėckas. Taip gimė šios bendrovės, rajono Savivaldybės ir „Ateities“ pagrindinės mokyklos trišalė sutartis dėl rajono antrokėlių mokymo plaukti. Ji turėtų baigtis 2014-ųjų pavasarį. Per ketverius mokso metus 24 valandų plaukimo programą bus baigę apie 1700 vaikų.

Ar ši socialinė akcija bus tęsiama? Vilčių yra, kad ji taps respublikine, nes Telšiuose lankęsis švietimo ir mokslo ministras Dainius Pavalkis pagyrė „Žemaitijos pieno“ bendrovę už solidžią paramą mokant antrokėlius plaukti. Ministras užsiminė, jog šią gra-

žią žemaičių patirtį reikėtų įgyvendinti šalyje. Dabar svarbiausia, kad geri ketinimai virstų konkrečiais darbais.

Šiais metais socialinė akcija „Telšiuose antrą klasę baigti – plaukti moki!“ prasidėjo spalio 15-ąją, o baigsis kitąmet gegužės 16-ąją. Projekte dalyvaus 424 mokiniai.

Pasak „Žemaitijos pieno“ PIK-NIK pardavimų ir rinkodaros vadovo Vytauto Oleškevičiaus, labai prasminga, kad socialinė akcija „Telšiuose antrą klasę baigti – plaukti moki!“ puikiai organizuojama jau ketvirtą sezoną. Ir šiais mokslo metais vaikus džiugins bei pamalonins PIK-NIK plėšomų sūrio dešrelių personažas Žirafa. O svarbiausia, kad vaikai įgaus plaukimo įgūdžių, atkaklumo siekti kuo geresnių rezultatų. Ir viena, ir kita labai pravers gyvenime.

Plaukimo trenerė Inga Zeniauskienė, prieš palydėdama vaikus į „Ateities“ pagrindinės mokyklos baseiną, supažindino su svarbiausiais reikalavimais mokantis plaukti bei elgesio taisyklėmis baseine.

Specialistas pataria ir konsultuoja

Karvių slaptojo mastito, sukeltos *S.aureus*, atsiradimo priežastys ir profilaktika

Iš sergančių mastitu karvių pieno išskirta apie 150 įvairių mikroorganizmų. Labiausiai pažeidžiantis tešmens pieno sekrecijos audinius yra auksinis stafilokokas. *S.aureus* išlieka svarbiausiu patogenu, sukeliančiu karvių pieno liaukos uždegimus. *S.aureus* sukelia apie 20,1-75,0 tešmens uždegimų. Auksinis stafilokokas (*S.aureus*) labai greitai plinta bandoje ir jį sunku išnaitinti. Geriausia priemonė prieš auksinį stafilokoką yra profilaktika.

S.aureus yra labai infektogeniška bakterija, nes užtenka mažiau nei 10 kolonijas sudarančių vienetų infuzijos į spenio cisterną, kad būtų sukeltas tešmens uždegimas. Sukėlėjas geba greitai prasiskverbti į tešmens audinius. Užsikrėtus po 6 valandų jis randamas net ir tešmens parenchimoje. Patėkęs į parenchimą, esant palankioms sąlygoms (nusilpus organizmui, taip pat ir tešmens rezistentiškumui), sudaro mikro pūlinukus. Nusilpus organizmui, iš jų inkapsuluotų pūlinukų bakterijos vėl patenka į alveoles ir uždegimas atsinaujina. Šis sukėlėjas gali formuoti neturintčius sienelių darinius. Todėl auksiniai stafilokokai gali būti atsparūs antibiotikams, kurie veikia būtent ląstelės sienelę. Be to, kai kurie stafilokokai gamina ir išskiria medžiagas, kurios trukdo antibiotikams priartėti prie bakterijos. Tai viena iš šio mikrobo apsauginių priemonių, dėl to gydant antibiotikais dažnai nepavyksta išgydyti pažeistų ketvirčių. Lėtinio *Staphylococcus aureus* mastito metu audiniai pažeidžiami labai įvairiai, gali būti pažeista tik maža dalis pieno liaukos, tačiau šios pažeistos vietos paprastai tampa neproduktyviomis arba sintezuoja minimalų pieno kiekį.

Pieną sekretuojančios ląstelės gali degeneruoti ir kartu su leukocitais užkimšti pieno latakus. Jei užsikimšę kanalai atveriami, stafilokokai patenka į kitas pažeisto tešmens ketvirčio sritis ir procesas kartojasi, prasideda nuolatinis reinfekcijos (pakartotinio užsikrėtimo) plitimas pažeistame tešmens ketvirtyje. Kai ketvirtyje daug infekcijos sukėlėjų, kurie yra izoliuoti, pieno sekrecijos sritys perauga jungiamuoju audiniu ir ketvirtis pieno nebegamina. *S.aureus* patekęs į pieno liauką, ne tik sukelia uždegimą, bet ir gamina karščiui atsparius enterotoksinius. Jie patenka į pieną, o perdirbant — į pieno produktus. Valgant tokius pieno produktus galima apsinuodyti.

S.aureus bakterijų neaptinkama ant sveikų spenių odos, bet jos lengvai kolonizuoja arba auga spenio kanalo keratine. Spenių odos skeldėjimas, sukeltas pažeidimų arba opas, skatina kolonizaciją ir tai sudaro idealias sąlygas *Staphylococcus aureus* užkrėsti tešmens ketvirčius arba perduoti infekciją į neinfekuotus ketvirčius per melžimo aparatų melžiklius, pašluostes tešmenims plauti ir melžėjų rankas. Bakterijos iš užkrėstų tešmens ketvirčių gali užkrėsti ir neinfekuotus ketvirčius dėl lašelių poveikio, kurių susidaro nelygiame melžiklių pavir-

šiuje.

S.taphylococcus aureus infekcijai būdingas lėtinis uždegimas kartu su padidėjusiu somatinių ląstelių skaičiumi. Palpuojant galima apčiuopti sukietėjusias, fibrozinio audinio sritis. Infekcijos, kurias sukelia *Staphylococcus aureus*, dažniausiai yra subklinikinio pobūdžio su periodiniais klinikinių simptomų paūmėjimais. Užkrėstiems ketvirčiams būdingas patinimas, pieno krešėjimas, kuomet sunku arba beveik neįmanoma išmelžti tešmens ketvirčio. Lėtinė infekcija labai sunkiai gydoma antibiotikais, nes įvairiose ketvirčio vietose susidaro randinis audinys. Šios sritys trukdo antibiotikams pasiskirstyti ketvirčio viduje ir taip apsaugo stafilokokus. Todėl antibiotikai neveikia bakterijų, infekcija išlieka, o karvė turi būti atskirta nuo bandos norint užkirsti kelią ligai plisti. Ūminės ligos atveju tešmens ketvirtis paprastai būna karšta ir patinęs, karvei pakyla temperatūra (+39,4-41,1°C). Infekcija kartais gali tapti gangrenozine. Liečiant pažeistus ketvirčius, jie dėl kraujo pritekėjimo sutrikimo gali būti šalti arba net mėlynos spalvos.

S.aureus nuo karvės pernešamas nešvariomis rankomis, per užkrėstą melžimo įrangą, nedezinfekuotas pašluostes, laizant telyčioms savo tešmenį ir pan. Melžimo metu viena užsikrėtusi karvė naujai gali užkrėsti 6-8 karves. Ši infekcija dažniau pasitaiko silpnosios imuninės būklės būtybių nuolat stiprinama, *S.aureus* atsparumas sumažėtų, o antibiotikų gydymas poveikis padidėtų.

Labiausiai infekcija plinta melžimo metu per:

1. Melžėjų rankas, todėl ypatingai svarbi rankų higiena, reguliariai jas plaunant, kartu nepamirštant naudoti vienkartines pirštines.
2. Tešmens pašluostes.
3. Melžiklių gumų vidinį paviršių.

Jei kyla įtarimas, kad ūkyje karvėms subklinikinį mastitą sukelia auksinis stafilokokas, svarbu tai patvirtinti mikrobiologiniais tyrimais ir parinkti tinkamą gydymą antibiotikais. Vaistais gydant subklinikinę mastito formą geriausiai naudoti tokius, į kurių sudėtį įeina vienas antibiotikas, nes didesnis antibiotikų kiekis vaistuose skatina *S.aureus* atsiradimą.

Jeigu karvių bandoje auksinis stafilokokas išskirtas keletui karvių ir jų somatinių ląstelių skaičius piene yra didelis bei visą laiką kartojasi, tokias karves patartina atskirti nuo bandos, melžti atskirai ir brokuoti. Tačiau, jeigu nustatytas auksinis stafilokokas karvei ir somatinių ląstelių skaičius neviršija 200 000/ml, tokioms karvėms reikėtų dar kartą pakartoti laboratorinį tyrimą. Jeigu jų karvė yra produktyvi, veršinga, tai galima bandyti gydyti. Yra nustatyta, kad karvės, sergančios mastitu, sukelto auksinio stafilokoko, turi tikimybę pagyti 50 proc. ir tai tik užtraukinio laikotarpiu. Laktacijos laikotarpiu *Staphylococcus au-*

reus pavyksta išgydyti mažiau nei 10 proc.

Naujausiais tyrimų duomenimis yra nustatyta, kad efektyviausias mastitų gydymas yra užtraukinio laikotarpio arba prieš jį. Taip gydant patiriami mažiausi ekonominiai nuostoliai, karvei nelaktuojant nereikia pilti pieno lauk ir kadangi karvės tešmuo šiuo laikotarpiu nefunkcionuoja, arba funkcionuoja minimaliai, gydymas yra efektyviausias.

Rekomenduojama prieš karvės užtraukinimą suleisti antibiotikų, skirtų laktuojančioms karvėms gydyti, gydymo ciklą, po to užtraukinti karvę, suleidžiant traukinti skirtus antibiotikus. Taip užtraukinus rekomenduojama karvę stebėti ir užtraukinio laikotarpio viduryje dar papildomai numelžti karvės pieno ir ištirti dėl subklinikinio mastito CMT testu. Jeigu minėtas testas reaguoja, gydymą antibiotikais, skirtą laktuojančioms karvėms, dar kartą pakartoti. Jei po apsisėriavimo tokia karvė nepagyja, ją reikia brokuoti.

Neseniai pasirodė ir vakcinos prieš karvių mastitus, sukeltus auksinio stafilokoko ir *E. coli*. Šios vakcinos sumažina minėtų mastitų sukėlėjų plitimo riziką, tačiau pačių sukėlėjų nesunaikina. Naudojant šias vakcinas, sumažinama rizika, kad karvė užsikrės nuo kitos karvės. Taikant antibiotikus ir kitus antibakterinius vaistus ne visada pavyksta pasiekti norimo rezultato. Antibakterinės terapijos intensyvumas priklauso ne tik nuo veikliosios medžiagos rūšies, bakterijų jautrumo ir patekimo būdo, bet ir nuo imunoglobulinų, lizocimo, laktoferino, laktoperoksidozės kiekio tešmenyje. Šios antibakterinės medžiagos kartu su antibiotikais sustiprina arba sustabdo mikroorganizmų veikimą tarp ląsteliniam audinyje.

Karvėms, sergančioms mastitu, galima skirti kompleksinius preparatus, kuriuose vienos grupės antibiotikai papildyti kitos grupės antibiotikų poveikiu. Nerekomenduojama taikyti kompleksinių preparatų, kurių sudėtyje yra daugiau kaip du antibiotikai. Tokie preparatai sudaro palankias sąlygas atsparioms mikroorganizmų padermėms vystytis. Kai karvės tuo pat metu gydomos, vaistus švirkščiant į tešmenį, ir sistemškai suderintais vaistais į raumenis, antibiotikų koncentracija tešmens audiniuose gali patrigubėti ir vaistai pasiekia giliai tešmens audiniuose esančius pūlinius ar infekcijas. Taikiant šią terapiją, išgyja dvigubai daugiau lėtinio mastito, kurį sukelia *S.aureus*, sergančių karvių.

Apie 30 proc. *S.aureus* sukeltų slapųjų mastitų pereina į klinikinius. *S.aureus* sukeltų mastitų išgyjimas priklauso nuo karvės amžiaus, somatinių ląstelių skaičiaus, laktacijos stadijos, pažeistų tešmens ketvirčių skaičiaus.

Įtarus, kad karvė užsikrėtusi auksiniu stafilokoku, ją reikia iš karto izoliuoti, ir melžti atskirai.

Geriausia priemonė prieš auksinį stafilokoką yra profilaktika. Visų pirma reikia laiku diagnozuoti ir gydyti mastitus, turi būti sudarytos optimalios gyvulių laikymo sąlygos, visavertis ir subalansuotas šėrimas, patartina laikytis mel-

žimo taisyklių ir higienos. Tešmens nuvalymui naudoti specialias pašluostes, pirmas čiurkšles numelžti į tam skirtą specialų indelį. Sergančias ar įtartinas karves reikia melžti atskirai ir paskutines. Taigi nuo karvių laikymo sąlygų priklauso jų produktyvumas ir sveikata. Norint išvengti auksinio stafilokoko, reikia laikytis profilaktikos priemonių, o susirgusius gyvūnus laiku ir tinkamai gydyti. Sunkiai ar iš vis nepagydomus gyvūnus — brokuoti. Tačiau kai kurie tyrėjai pirmųjų trijų laktacijų karves siūlo gydyti jautriais šiam patogenui antibiotikais. Fermoje nustatčius *S.aureus*, svarbu užsikrėtusias karves pagal galimybes izoliuoti. Jas būtina melžti paskutines, naudoti atskirą melžimo aparatą. Melžėjos privalo mūvėti gumines pirštines. *S.aureus* gali plisti fermoje, kai prasta vėdinimo sistema.

Kai kuriose karvių bandoje *Staphylococcus aureus* infekcija užsikrečia veršingos telyčios, kurioms infekcija tampa lėtine ir tęsiasi iki veršiavimosi. Tokiais atvejais jaunos telyčios gali būti *Staphylococcus aureus* infekcijos šaltiniu. Įgyvendinant tinkamas mastito kontrolės programas, sergamumas *Staphylococcus aureus* mastitu gali būti labai sumažintas, ir netgi sunaikintas. Deja, *Staphylococcus aureus*, vis dar plačiai paplitęs visame pasaulyje ir toliau patiriami dideli ekonominiai nuostoliai. Naudojant veiksmingus spenių vilgiklius po melžimo (spenio kanalas po melžimo būna praviras iki 45 min.), žymiai sumažės *Staphylococcus aureus*, likusių ant odos ir spenio kanale po melžiklio nuėmimo, taip sumažinant galimą šių bakterijų patekimą tarp melžimų.

Patogeniniai organizmai *Staphylococcus aureus* gali išgyventi moteriškosios lyties veršelių pieno liaukoje iki pirmojo veršiavimosi, kurio metu gali sukelti mastitą, atskirti tešmens ketvirčiai gali nefunkcionuoti. Net užtikrinus geriausias higienos sąlygas, kiekvienoje melžiamų karvių bandoje plinta mastito sukėlėjas, neįmanoma visiškai apsaugoti spenių nuo potencialiai kenksmingų mikroorganizmų. Viskas, kas yra užteršta ir ką paliečia speniai, yra mikroorganiz-

mų perdavimo kelias. Jei perdavimas nutraukiamas arba iš esmės sumažinamas, sumažėja naujų infekcijų dažnis. Dažnai užtrūkimo laikotarpiu infekcija neišnyksta, todėl, atsinaujinus laktacijai, įvyksta klinikiniai paūmėjimai. Tokie galvijos turi būti skerdžiami, nes jie sudaro užkrato šaltinį kitoms karvėms.

Kad *S. aureus* kuo mažiau plisėtų, reikia iš pradžių melžti pirmavėrės telyčias, po to — užkrėstas karves ir galiausiai — užkrėstas karves. Įsigytas laktuojančias karves reikia karantinuoti. Karantino metu pamelžus ištirti pieną ekspres diagnostikos metodu. Esant įtartini ar teigiamai reakcijai, pieno mėginius ištirti mikrobiologiškai, nustatyti mikrobus rūšį ir jų jautrumą antibiotikams.

Kaip išvengti *S.aureus* plitimo bandoje:

1. Spenių antiseptika pamelžus yra būtina; tai neapsaugo infekcijos plitimo nuo karvės ant karvės, bet sumažina galimybę *S.aureus* patekti į spenio kanalą;
2. Geriausia užsikrėtusias karves melžti paskutines;
3. Tešmuo turi būti švarus, kadangi *S.aureus* yra atsparus mikroorganizmas. Jis yra randamas ant tešmens odos (ypač jei oda sutrūkinėjusi), melžėjų rankų, melžikliuose;
4. Nemelžti sergančių karvių tais pačiais melžimo aparatais, kaip ir sveikų;
5. Karvių, užsikrėtusių *S.aureus*, nenaudoti veislei;
6. Pieno gamintojų mokymas (kaip nustatyti priežastis ir jas pašalinti);
7. Kasmetė melžimo įrangos patikra;
8. Propaguoti sergančių mastitu karvių pieno mėginių mikrobiologinius tyrimus, siekiant išsiaiškinti mastito sukėlėją;
9. Brokuoti lėtinio mastito sergančias karves. Svarbiausia priemonė apsaugoti karvę nuo mastito yra švara, taisyklingas melžimas, gera priežiūra. Svarbu ne tik tinkamai paruošti melžimui tešmenį, bet ir kruopščiai plauti gumines melžimo aparato dalis, valyti melžimo aikštes, takus, dažnai šalinti mėšlą iš karvių stovėjimo vietų.

Dr. Jūratė Rudejevienė
Neužkrečiamųjų ligų katedros
LSMU VA lektorė

Verta žinoti ir įgyvendinti

Pieno kokybės priklausomybė nuo pašaro ir šėrimo

Pašarų ir šėrimo reikšmė karvių produktyvumui, pieno sudėčiai ir savybėms plačiai tyrinėjama visame pasaulyje. Tačiau neretai gaunami duomenys prieštaringi. Taip yra todėl, kad tie patys pašarai, naudojami įvairiais būdais, esant nevienodam jų santykiui racione ir t.t., skirtingai įtakoja karvių produktyvumą.

Pieno sudėčiai ir pieno susidarymo intensyvumui svarbu ne tik pašaro rūšis arba racionas, bet ir veiksniai, turintys įtakos fiziologinei gyvulių būklei. Labai svarbu, kad pašaras būtų kuo įvairesnis, kad racione būtų pakankamas baltymų, riebalų, angliavandenių, mineralinių ir biologiškai aktyvių medžiagų kiekis, tinkamas jų tarpusavio santykis. Nuo to, kaip sugebama spręsti šiuos klausimus, priklauso karvių produktyvumo genetinių galimybių realizavimas, pieno ir pieno produktų kokybė. Racione trūkstant baltymų arba energijos, mažėja pieno primilžiai, keičiasi pieno sudėtinųjų dalių santykiai, mažėja riebalų, baltymų, kazeino kiekiai piene, blogėja pieno įsuliniai rodikliai, technologinės savybės (ilgėja pieno koaguliacijos trukmė, blogėja sutraukos kokybė, mažėja sūrių išeiga).

Baltymų perteklius pašare taip pat neigiamai veikia gyvulio sveikatą, pieno sudėtį ir technologi-

nes savybes. Nustatyta, kad metionino ir lizino trūkumas racione gali būti viena baltymų kiekio pie-

ne sumažėjimo priežasčių. Energijos trūkumas racione gali lemti mažesnį pieno baltymingumą net ir esant normaliam baltymų kiekiui jame. Trūkstant energijos baltymų sintezei prieskrandyje, dalis pašaruose esančių baltymų išskiriami į pieną urėjos pavidalu. Nustatyta, kad energijos trūkumas racione (iki 50% normos) lemia mažesnį baltymingumą (iki 3 proc.) ir 2-3 kartus fiziologinę normą viršijantį urėjos kiekį piene.

Urėja atrajotojų kraujyje yra pagrindinis galutinis azoto metabolizmo produktas, o didelė jos koncentracija rodo, kad neefektyviai sunaudojamas pašaruose esantis azotas. Patikimai nustatyta, kad urėja iš kraujo proporcingais kiekiais greitai patenka į kūno skysčius, taip pat ir į pieną. Atlikti tyrimai, kuriuose nustatyta, kad racione trūkstant baltymų, urėjos kiekis būna mažesnis kaip 15 mg proc., esant pertekliui — didesnis kaip 30 mg proc.

Be pašarų kokybės tyrimų pieno gamintojams sudėtinga sudaryti visaverčius racionus, ypač sunku juos subalansuoti pagal angliavandenių ir baltymų santykį. Tiksliau tai galima atlikti, žinant urėjos kiekį piene.

Vertinant pieno riebumo pokyčius šėrimo įtakoje, nustatyta, kad nevisavertį karvių racioną pakeitus

visaverčiu, pieno riebumas gali pakankamai greitai atsistatyti. Tuo tarpu karvių primilžiai ilgai išlieka maži, nebūdingi tai veislei.

Pieno riebumas mažėja racione esant dideliame koncentratų ir mažam ląstelienos kiekiui. Nesociosios pašaro riebalų rūgštys (linolo ir linoleno) į pieną pereina nepakitusios. Todėl racionuose naudojant pašarus, turinčius lipidų, gali keistis ir pieno riebalų sudėtis. Tai gali turėti įtakos ir sūrio kokybei.

Iš gausiai šeriamų sėmenų, saulėgrąžų ar medvilnės išspaudomis karvių pieno pagamintas sviestas esti minkštas, nes jų pieno riebaluose būna daug nesočiųjų riebalų rūgščių. Tuo tarpu ganiavos laikotarpiu piene padidėjus polinesočiųjų rūgščių, dėl silpnesnės propioninės rūgšties bakterijų veiklos gali pablogėti fermentinių sūrių piešinys, konsistencija.

Pieno riebumas mažėja, kai karvės šeriamos prastu šieniu, rūgščių pievų žole, pašariniais kopūstais ir raugintais griežiniais. Pienas būna riebesnis, kai karvių racionuose subalansuotas jodo, cinko, kobalto ir kitų mikroelementų kiekis.

Tarp mineralų (Ca, P < Na, Fe, Cu, Zn, Mn, Se), esančių dirvoje, augaluose ir gyvulio kraujyje, egzistuoja koreliacija. Kai kurių mineralinių medžiagų kiekį piene galima padidinti, racioną pa-

pildant kalcio fosfatu, kalcio karbonatu, cinko oksidu, vario sulfatu ir kitomis mineralinėmis medžiagomis. Tai teigiamai veikia gyvulių sveikatą ir pieno tinkamumą sūrių gamybai.

Paprastai sūrių, pagamintų iš vasaros metu gauto pieno, kokybė būna geresnė nei pagamintų iš žieminio pieno. Sūrių kokybei turi įtakos ganyklų ar šienaujamų pievų žolių sudėtis. Karves šeriant pašarais, kuriuose yra aitrųjų vėdrynų, čemerų, gebenių, pelynų, ramunėlių, svėrių, laukinių svogūnų, barkūnų, varnalėšų, laukinių lubinų, garstyčių, bitkrėslių, iš jų pieno pagamintas sūris bus kartaus, jų brendimo metu nesikeičiančio, žinomais technologiniais būdais nepašalinamo skonio. Pašarai, paruošti iš augalų, augusių rūgščiose dirvose, pamiškėse, o taip pat iš azotinėmis ir kalio trąšomis pertęstose dirvose, gali būti blogų pieno sudėties, sūrių kokybės ir išėigos priežastimi. Iš kalnuotose vietovėse ganomų karvių pieno pagaminti sūriai pasižymi žymiai geresne pieno koaguliacija nei pieno, gauto ganant karves žemumų ganyklose. Karvių, ganomų dobiuose, piene būna didesnis kazeino kiekis, jame daugiau alfa ir beta kazeino, gautama standesnė sutrauka nei varpinių žolių ganyklose ganomų karvių piene.

Dr. Danguolė Urbšienė
UAB „Gyvulių produktyvumo kontrolė“ konsultantė

Skelbimai

Parduoda

Technika

7 t mėslo kratytuvą, presą „Welger“ su vyniotuvu, purkštuvą „Hardi“, savadarbį traktorių su T-25 varikliu, 6 m dirvų lygintuvą, 15 t vokišką priekabą (oriniai stabdžiai). Visa technika tvarkinga. Tel. 8~662 44960.

Traktorius: T-40AM (1991 m., TA), T-40AM (1983 m., TA), T-40 dalimis (1985-1989 m.). Tel. 8~680 54168.

Šieno-šiaudų spudulinį presą MASSEY FERGUSON. Tel. 8~611 16051.

Puspriekabę 1PTS-2 (su dokumentais, techniškai tvarkinga, kaina 4200 Lt), kultivatorių su akėčiomis (traktoriams T-25, T-40, kaina 950 Lt). Tel. 8~689 83459.

Priekabas 1PTS-2 (2 t, verčiama), 2PTS-4 (didžioji). Tel. 8~617 15920.

Sėjamąją SZ-3,6 (kaina 2300 Lt), mėslo šalinimo transporterius (lauko, grandininis — kaina 4000 Lt, vidaus, 50 m — 5000 Lt), 6 t mėslo kratytuvą ROU-6 (kaina 4900 Lt), 7 t mėslo kratytuvą (kaina 6500 Lt), 4 vietų melžimo aikštelę (kaina 3000 Lt), kultivatorių KPC-4 (kaina 1800 Lt), lyginimo volus (1,50x1,50, kaina 4500 Lt), 7 t, 11 t naujus kratytuvus volus (2 vnt., kaina 900 Lt), 8 m traktoriaus priekabą (neverčiama, kaina 6500 Lt). Tel. 8~610 02860.

Gyvulius

Dvi veisiančias telyčias (veršiuosis gegužės pabaigoje). Tel. 8~618 21965.

8 veršių pieningą karvę (veršiuosis balandžio pradžioje). Tel. 8~645 80960.

8 metų ramų, darbinį arklį. Tel. 8~615 89564.

Nebrangiai ramią kumelaitę (17 mėn.). Tel. 8~611 87477.

Kitas prekes

Pieno šaldytuvą (talpa — 650 l) ir 2 metų, 4 vietų visą melžimo įrangą. Tel. 8~672 82590.

Vienašę traktorinę priekabą. Kaina sutartinė. Tel. 8~625 33449.

Pakabinamus keturių korpusų plūgus KRONE. Tel. 8~611 26291.

Perka

Gyvulius

Veislines telyčias. Tel. 8~622 44960.

Įvairus

Remontuoja melžimo aparatų pulsatorius. Parduoda elektrinį trifazį vakuumą. Tel. 8~686 11052.

Prisiminkime lapkričio mėnesio šventes

Senieji mėnesio pavadinimai — Vėlių, Vėlius, Spalinis, Lapkrėstys, Lapkristys, Grodis, Gruodinis, Vilų

VISI ŠVENTIEJI (lapkričio 1 d.) — tai privalomoji Bažnyčios iškilmė, įvesta VII a. Šią dieną minime visus tuos, kuriuos dėl ypatingo jų gyvenimo kilnumo ir veiklos, Dievo ir žmonių meilės Bažnyčia po mirties paskelbė šventaisiais.

VĖLINĖS (lapkričio 2 d.) — visų mirusiųjų diena, kaip ir daugelis mūsų senųjų paprotinių švenčių, prasideda iš vakarų — Visų Šventųjų pamaldomis. Ši šventė dar vadinta Diedai, Diedaduonė, Stalai, Ažinkos, Paminėklai, Ilgės.

Sakyta, kad miręs žmogus atsėdęs į „vėlių suolelį“, tampa „vėlių ženteliu“, išeinąs pro „vėlių vartelius“.

ŠVENTOJI ELŽBIETA, ŠVENTASIS ZACHARIJAS (lapkričio 5 d.) — Šv. Jono Krikštytojo tėvai (I a.). Seniau žmonės tikėjo — kokia bus Šv. Elžbietos diena, tokia bus ir žiema.

VAIŽGANTAS (lapkričio 5 d.) — senovės lietuvių dievas, skatinantis augmenijos augimą ir derlių. Vaižganto šventė buvo švenčiama trečiąją Ilgių (Vėlinių) dieną, nuėmus nuo laukų derlių. Merginos tą dieną prašydavo dievo, kad užderėtų linų ir kanapių derlius, kad joms „netektų vaikščioti nuogoms“.

ŠVENTASIS MARTYNAS (lapkričio 11 d.) — tai IV a. Italijoje gyvenęs vyskupas, pasižymėjęs gailėstingumo darbais, neturtėlių šalpa. Per Martyną galvijai suvaro-

mi į tvartus (kalendorinė priešprieša šiai dienai — šventojo Jurgio diena, balandžio 23-ioji — per Jurgines galvijai pirmąsyk išgenami). Po Martyno žemė paliekama žiemos poilsiui, jau niekas jos nebedrįsdayo judinti.

AUŠROS VARTŲ MARIJA, GAILĖSTINGUMO MOTINA (lapkričio 15 d.) — tai paskutinė liturginių metų šventė, kuri užbaigia Dievo Motinos garbei skirtų švenčių ir atlaidų, švenčiamų kiekviename Lietuvos regione, sąrašą. Švč. Mergelės Marijos paveikslas Aušros Vartuose jau virš 300 metų garbinamas kaip stebuklingas; nuo 1735 m. Vilniuje vyksta tradiciniai atłaidai.

ŠVENTOJI CECILIJA (lapkričio 22 d.) — Europoje ji laikoma muzikos ir muzikantų globėja; Lietuvoje šią datą ypač noriai pažymi bažnytiniai ir kiti chorai.

LIETUVOS KARIUOMENĖS ŠVENTĖ (lapkričio 23 d.) — 1918 m. šią dieną Vilniuje buvo išleistas pirmasis Lietuvos kariuomenės kūrimo įsakymas.

ŠVENTASIS KLEMENSAS (lapkričio 23 d.) — popiežius, gyvenęs apie 150-215 m. po Kr. Klemensas pirmasis ragino skelbti krikščionybę raštu, o tikėjamą pagrįsti mokslu ir filosofija. Šv. Klemensas buvo persekiojamas dėl krikščionybės skelbimo ir ciesa-riaus įsakymu nuskandintas Juodojoje jūroje. Klemensas Lietuvoje nebuvo populiarus, tačiau jo,

kaip šventojo žvejų globėjo įtaka akivaizdi senovinei Žvejų dienai — tądien iš vandens būdavo ištraukiamos valtys ir „ilsėdavosi“ iki pavasario.

ŠVENTOJI KOTRYNA (lapkričio 25 d.) — IV amžiaus kankinė; Europoje ji laikyta mokslininkų globėja. XIX a. Žemaitijoje tikėta, kad Šv. Kotryna padedanti vyrams gauti gerą žmoną. Teigta, kad nevedusieji to melsdavę Kotrynos dienos išvakarėse. Tad liaudyje ši diena dar laikyta Senbernių diena. Beje, Kotryna — vienas populiariausių Lietuvos kaimo moterų vardų XVI-XIX a.

ŠVENTASIS SILVESTRAS (lapkričio 26 d.). Bažnyčios istorijoje yra du šventieji Silvestro vardų — popiežius Silvestras I (miręs 335 m.) ir vienuolyno abatas Silvestras (maždaug 1177-1267 m.). Pirmojo liturginė diena yra lapkričio 26 d., o antrojo — gruodžio 31 d. Iš liaudies tikėjimų medžiagos sunku spręsti, kuriose vietose kuris šių šventųjų labiau gerbtas.

KRISTUS KARALIUS arba Kristus, Visatos valdovas — 1925 m. popiežiaus Pijaus XI įvesta iškilmė, švenčiama paskutinį liturginių metų sekmadienį — t.y. paskutinį sekmadienį prieš adventą (šiomet — lapkričio 24 d.). Ši diena neturi gilių šaknų paprotinėje lietuvių kultūroje, tačiau atskleidžia krikščionybės ištakų gelmę.

ŠVENTASIS ANDRIJUS

(Andrius) (lapkričio 30 d.) — pirmasis Jėzaus pašauktas apaštalas. Pasak krikščioniškų padavimų, Šventasis Andriejus po Jėzaus mirties ir prisikėlimo apaštalavo Graikijoje ir Skitijoje, vėliau kritęs kaninio mirtimi Petraso mieste, Achajoje.

O mes paskutinįją lapkričio dieną, kartu su paskutiniaisiais nukritusiais lapais, nusimeskime nuo savęs besibaigiančių metų rūpesčius ir iš buities pereikim į būties sritį.

AB „Žemaitijos pienas“ skelbia konkursą karvių nagų techniko-konsultanto pareigoms eiti

Darbo pobūdis: atlikti kvalifikuotą karvių nagų ir ragų priežiūros paslaugą bendrovės partneriams (ūkininkams, žemės ūkio bendrovėms ir kt. pieno gamintojams), konsultuoti pieno gamintojus karvių sveikatingumo ir pieno kokybės gerinimo klausimais.

Reikalavimai kandidatui:

- * aukštasis arba aukštesnysis veterinarinis išsilavinimas,
 - * ne mažesnė kaip 1 metų analogiško darbo patirtis,
 - * išmanyti apie karvių nagų ligas, morfologiją ir fiziologiją bei karvių auginimo ir nagų priežiūros technologijas,
 - * taisyklingai organizuoti darbą ir atlikti nagų profilaktiką,
 - * tinkamai naudojant karvių priežiūros priemones bei techniką,
 - * darbo kompiuteriu įgūdžiai bei vairuotojo pažymėjimas.
- Įmonė suteikia profesinio tobulėjimo galimybes, visas darbu reikalingas priemones, konkurencingą darbo užmokestį.
- Jeį susidomėjote mūsų darbo pasiūlymu, savo CV siųskite el. paštu atranka@zpienas.lt**
Konfidencialumą garantuojame.

30-ojo gimtadienio proga:

Tomą Šukį — pardavimų vadybininką;
Rasą Druktenytę — pardavėją kasininkę (UAB „Čia market“);
Ritą Šakinytę-Petrovę — prekinio ženklo vadybininkę (UAB „Klaipėdos pienas“).

35-ojo gimtadienio proga:

Kristiną Sutkienę — mokymų vadybininkę;
Arūną Litviną — elektrokrautuvo vairuotoją;
Laimą Budreckienę — pardavėją kasininkę (UAB „Čia market“);
Kristiną Aniužienę — pardavėją kasininkę (UAB „Čia market“).

40-ojo gimtadienio proga:

Auksę Gaidienę — pardavimų vadybininkę;
Jolantą Kiaunienę — užsakymų priėmėją;
Vilių Antanauką — inžinierių mechaniką;
Iloną Gimbutienę — buhalterę;
Giedrį Stankų — vairuotoją laborantą;
Dainių Kaminską — aparatininką;
Danutę Geštautienę — pardavėją kasininkę (UAB

„Čia market“);
Irmą Pusvaškienę — pardavėją kasininkę (UAB „Čia market“);
Auksę Bagdonavičienę — pardavėją kasininkę (UAB „Čia market“);
Simą Ruokį — šaldiklių meistą (UAB „Klaipėdos pienas“).

45-ojo gimtadienio proga:

Vitalijų Kažukalą — vairuotoją laborantą;
Liną Vaitkienę — klientų aptarnavimo vadovę;
Snieguolę Kikutienę — gamybos darbininkę;
Rimantą Petrąitį — vairuotoją ekspeditorių;
Ireną Šoblinskienę — pardavėją kasininkę (UAB „Čia market“);
Jolantą Kazanavičienę — pardavėją kasininkę (UAB „Čia market“);
Juožą Pundiną — vairuotoją laborantą (ABF „Šilutės Rambynas“);
Rasą Mažonienę — laborantę (UAB „NTL“).

50-ojo gimtadienio proga:

Kęstutį Švaravičių — krovėją;
Jūrį Karoblį — sandėlininką prekių atrinkėją;
Laimą Venckienę — parduotuvės vedėją (UAB „Čia market“);
Laimutę Kaminskienę — pardavėją kasininkę (UAB „Čia market“);
Ziną Paulauskienę — „Pik-Nik“ cecho fasuotoją (ABF „Šilutės Rambynas“).

55-ojo gimtadienio proga:

Zigmantą Daukintį — mašinistą;
Alfonso Norvidą — šaltkalvį;
Danutę Pryšmantienę — pieno surinkėją;
Angeliką Maknickienę — meistrę;

Oną Gedraitienę — pardavėją kasininkę (UAB „Čia market“);
Vytautą Kraučiuoną — vairuotoją laborantą (ABF „Šilutės Rambynas“).

60-ojo gimtadienio proga:

Martyną Joneikį — gamybos darbininką.

65-ojo gimtadienio proga:

Joną Češulį — gamybos vadovą.

30 metų darbo sukakties proga:

Vytautą Daukantą — katilinės mašinistą, šaltkalvį remontininką.

25 metų darbo sukakties proga:

Adele Pluškienę — gamybos darbininkę;
Albiną Basį — šaltkalvį remontininką;
Violetą Norvilienę — dispečerę.

20 metų darbo sukakties proga:

Algirdą Jokubauską — vairuotoją laborantą.

15 metų darbo sukakties proga:

Silvą Kaveckienę — pieno surinkėją;
Alvydą Kaveckį — vairuotoją laborantą;
Astą Gaubienę — „Džiugas“, „Germantas“ pardavimų rinkodaros grupės vadovę;
Iloną Keliauskienę — eksporto vadybininkę;
Bronę Puidokienę — pieno surinkėją;
Liną Puskunigį — vyriausią buhalterį (ABF „Šilutės Rambynas“).

10 metų darbo sukakties proga:

Joną Žimkų — vairuotoją laborantą;
Anatolijū Michejevą — logistikos vadybininką;
Laimą Martinkienę — pieno surinkėją;
Ramintą Grigienę — pardavėją kasininkę (UAB „Čia market“).

Sveiki ir ekologiški pusryčiai komandiruotės ar verslo kelionės metu? Misija įmanoma!

Verslo žmonėms tenka daug keliauti. Viena vertus, tai gerai, nes aplinkos pakeitimas skatina kūrybiškumą. Kita vertus, problemų ir netikėtumų kelionėse gali sukelti bet kas, pavyzdžiui, netinkamas maistas ar viešbučių aptarnavimas. Ar įmanoma ir verslo kelionėse maitintis sveikai?

Projekto vadovė Dalia apie viešbučius išmano ne iš nuogirdų

Projektų vadovė Dalia, kaip ir daugumai aktyvių ir karjerą darančių žmonių, tenka daug keliauti. Nuolatiniai skrydžiai, forumai, komandiruotės, susitikimai — tai įprasta jaunos moters darbotvarkė. Savo įspūdžiais ji gali pasidalinti apie daugelį didžiųjų Europos viešbučių.

Ką dauguma viešbučių siūlo ragauti pusryčiams? Standartas — duonelės, bandelės, kumpis, sausi pusryčiai, vaisiai, omletas.

Verslininkė pirmenybę teikia natūraliems ekologiškiems produktams, nes juose nėra sveikatai žalingų medžiagų, skonio stipriklių, kvapiųjų medžiagų ar kitų žmogaus organizmui kenksmingų, tačiau produkto skonį ir prekinę išvaizdą gerinančių priedų. Tačiau, jei Europos viešbučiuose toks moters pasirinkimas problemų nekelia, Lietuvoje ekologiškų pusryčių meniu tikrai gali pasigirti ne daug viešbučių.

Ar teko Lietuvos viešbučiuose gardžiuotis ekologiškais pusryčiais? Kas juos siūlo?

„Tikrai taip, — sako Dalia. — Ekologiškus pusryčius Vilniuje siūlo

viešbutis „Radisson Blue Lietuva“. Beje, ir aptarnavimo kokybei priekaištų neturiu“. Didžiausią ekologiškų pusryčių meniu dalį sudaro pieno produktai — jogurtas, varškė ir varškės sūreliai, fermentinis sūris, pienas, grietinė.

4 žvaigždučių viešbutis „Radisson Blue Lietuva“ verslininkams siūlo didelį paslaugų spektrą — pasinaudoti nemokama automobilių stovėjimo aikšte, apsilankyti sporto klube ar pasigrinti pirtyje, o erdviose kambariuose šiuolaikiu civilizacijos pasiekimu — nemokamu belaidžiu internetu. Tai ypač svarbu daug dirbantiems žmonėms. Dalykiniams susitikimas pasitarnaus verslo centras ir susitikimų kambariai, kuriuose įrengta garso ir vaizdo įranga.

Vienas svarbiausių ir išskirtinių viešbučio bruožų — puiki virtuvė, kurios patiekalais galima gardžiuotis viešbučio restorane „Riverside“.

DIETOLOGO KOMENTARAS
Kodėl kiekvienam žmogui pusryčiai yra svarbi dienos dalis?

Konsultuoja dietologijos klinikos „DIETOS SISTEMA“ gydytoja dietologė Daiva Pipiraitė-Lazarevičienė.

— Kodėl reikia valgyti pusryčius? Kokia pusryčių vieta nuolat užimta, daug keliaujančio, dažnai pietų nespėjančio pavalgyti, karjerą darančio žmogaus gyvenime?

— Pusryčiai yra svarbiausias dienos valgis, gera dienos investicija, ne tik suteikianti energijos dienos pradžiai, bet ir susijusi su teigiamu poveikiu sveikatai, taip pat ir svorio kontrolei, fiziniam ir protiniam pajėgumui. Vertingiau ryto lai-

ką gaišti pusryčiavimui negu skirti jį miegui. Nustatyta, kad vaikai, kurie pusryčiauja, rečiau serga, rečiau praleidžia pamokas dėl ligos.

Tyrimai rodo, kad pusryčių valgymas padeda subalansuoti dienos racioną, gerina tiek vaikų, tiek suaugusiųjų protinę veiklą mokykloje ar darbe, gerina fizinį pajėgumą, padeda mažinti cholesterolio koncentraciją.

Kalbant apie svorio kontrolę, reikia paminėti, kad labai daug tyrimų nustatė, kad valgantieji pusryčius sveria mažiau negu jų atsisakantys. Taigi valgantys pusryčius:

* suvartoja daugiau labai reikalingų maistinių medžiagų: vitaminų, mineralų;

* suvartoja mažiau riebalų, cholesterolio per visą dieną;

* geriau susikoncentruoja dar-

bui, dirba produktyviau;

* lengviau kontroliuoja svorį;

* paprastai turi mažesnę cholesterolio koncentraciją kraujyje.

— Kiek ir kokių maistinių medžiagų turėtume gauti per pusryčius? Kodėl?

— Pusryčiams galima rinktis 2-3 produktus iš skirtingų maisto grupių, pavyzdžiui: duona arba grūdiniai, pienas ir pieno produktai, vaisiai ar daržovės. Kartu su maistu iš šių grupių, gausime kompleksinių angliavandenių, skaidulų, baltymų ir labai nedidelį kiekį riebalų. Prie pusryčių maisto vertinga pridėti liesų baltymų — šie labiau sumažins alkį. Liesas baltyminis maistas yra bene geriausias pasotinantis. Baltymų turi pienas, jogurtas, varškė.

— Ko nereikėtų valgyti per pusryčius?

— Kuo mažiau cukraus, druskos,

riebalų. Jeigu pusryčių racione yra nedidelis kiekis cukraus, tai dar nereikia, kad tai jau blogi pusryčiai. Iš viso per pusryčius kartu su gėrimais nereikėtų suvartoti daugiau kaip 5 g cukraus. Kai kurie pusryčių javainiai, bandelės, blynai turi nemažai cukraus, riebalų.

— Pieno produktai pusryčiams?

— Pieno produktai pusryčiams tinka, nes gali būti neriebūs ir priklauso baltyminio maisto grupei. Tai jogurtas, varškė, pienas su pusryčių javainiais, neriebus sūris.

— Dėkojame už atsakymus.

Daugiau informacijos apie kliniką „Dietos sistema“, gydytoją Daivą Pipiraitę-Lazarevičienę rasite tinklalapyje www.dietos.lt arba telefonais: 8~5 2607300; 8~652 31155.

Leidžia: Lietuvos pieno ūkių asociacija.
 Luokės g. 73, LT-87140 Telšiai.
 Tel.: 8-444-22391, faksas 8-444-69210.
 El.paštas: LPUA.info@gmail.com

Redakcinė kolegija: Rigilda Baniienė;
 Diana Abelkienė; Irena Baltrušaitienė;
 Jolanta Bitinienė; Rimantas Banevičius;
 Mindaugas Čėjauskas.

Spausdino Šiaulii „Titnago“ spaustuvė.
 2 sp. l. Leidžiamas
 nuo 1995-09-23, kartą per mėnesį.
Tiražas 3200 egz.

Pienininkystė

Leidinyas platinamas Lietuvos pieno ūkių asociacijos nariams, AB „Žemaitijos pienas“ darbuotojams ir pieno tiekėjams

Dar daugiau naujienų ir elektroninė parduotuvė www.dziugashouse.lt

Rašykite! Skambinkite!

Norintys pirkti ar parduoti galvijus, žemės ūkio techniką, kitas su ūkininkavimu susijusias prekes, galite kreiptis telefonais 8~684 78390; 8~610 08187; rašyti el.p.: dackeviciene@gmail.com, lpua.info@gmail.com

ISSN 1648-777X

Draugaukime: Legendinis sūris DŽIUGAS

9 771648 777005